

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predp. in od 3. do 4. ure pop.

Rokopisi se ne vračajo.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmondvrste za vsakokrat.

MIRA

S prilogo „Domoljub“ za koroške naročnike.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXIII.

V Celovcu, 24. novembra 1904.

Štev. 47.

Dunajsko vseučilišče in slovanski akademiki.

Hrupni prizori in krvavi pretepi sirovih Nemcev in vročekrvnih Italijanov v Inomostu so imeli tudi na dunajskem vseučilišču pomenljive posledice. Nemški dijaki, zaradi teh dogodkov do živega ranjeni, so se zbrali polnoštevilno v ponedeljek, dne 6. novembra, ob 11. uri na vseučilišču in priredili „žalno“ slavnost. Izražali so globoko sočutje in obžalovanje „hrabro“ se borečim nemškim dijakom in prebivalcem v Inomostu, a tudi smrtno sovraštvo Italijanom, ki so tako hladnokrvno „oskrunili“ z revolverji tirolsko nemštvo. Sicer so taki krvavi dogodki v kulturnih državah res obžalovanja vredni, a lahko bi bili izostali, če bi brezobzirni in ošabni Nemci v svoji sirovosti ne bili agitirali proti italijanskemu pravoslovnemu oddelku v Wiltenu pri Inomostu. Samoumevno je pa, da se Italijani v manjšini — bilo jih je namreč okoli 120 — niso mogli drugače varovati pred razburjeno tisočero nemško trumo, kakor z orožjem. Da so imeli pravico do samopomoči, se takoj uvidi, če se uvažuje dejstvo, da so jih Nemci kratkomalo napadli v kavarni in jih izzivali. Ker so se pa teh dogodkov udeleževali tudi italijanski dijaki, ki študirajo na dunajskem vseučilišču, so nemški burši sklenili, da nobeden italijanski dijak ne sme več prestopiti praga dunajskega vseučilišča, ki mora zanj naprej varovati svojo svobodo in svojo pristno nemško lice. Medtem ko so nemški burši obžalovali sirovost italijanskih vseučiliščnikov, pokazali so se sami najbolj brutalne in sirove. Mislili so, da bo nemški značaj dunajske univerze izdatno rešen, ako zatulijo protiavstrijsko „vahtarco“. In res, naenkrat so zbruhnili iz vseh grl gromoviti prusaški glasovi. Vsenemško dijaštvo se je seveda ponižno odkrilo, le slovanski akademiki se niso hoteli tako hlapčevsko ponižati. Naenkrat se je začel med nemškimi burši hud krik in glasovi, kakor: „Klobuke dol!“ „Ven z njimi!“ so doneli po avli. Slovanskim dijakom, ki so zaradi nemškega besnenja odšli, so se zbijali klobuki raz glavo.

Take so razmere na naših univerzah. Slovanski in vsi nenemški dijaki se prezirajo in izzivajo pri vsaki priliki, smatrajo se le hlapčevskim gostom, če se pa vzdignejo in zahtevajo svoje univerze kot sinovi enakopravnih in enakoveljavnih avstrijskih narodov, se jim nočejo dovoliti, češ, da jih niso vredni in da še nimajo najpotrebnejših podlag, namreč svojih ljudskih in srednjih šol. Ako pa zahtevamo svoje ljudske in srednje šole, se nam kratkomalo tudi odbijejo. Zatorej slovanski kmetje in delavci, združite se in odločno zahtevajte svoje šole, poslužujte se pri vseh uradih svojega jezika!

Letos je prispelo lepo število nadobudnih dijakov na univerzo, da se pripravljajo za poznejše življenje in delovanje. Pričakovati je tedaj, da se bo izšolalo v nekaterih letih dokaj lepo število slovenskega jezika zmožnih, vrlih in navdušenih mož, ki bodo slovenskemu kmetu in delavcu bolj naklonjeni in prijazni kakor nemščurski uradniki, ki se slovenskemu davkoplačevalcu le krohotajo in rogajo ter ga smatrajo za dobro molzno kravo. Na vas, slovanski kmetje in delavci, je tedaj ležeče, ali bodo delovali ti akademiki med svojim narodom, ali pa bodo mogoče delali tlako in hlapčevali tujcu-sovražniku, ki se bo šopiril in bahal z njimi ter plačeval njihovo delovanje s preziranjem in z batinami. Zavedajte se svoje narodnosti, zahtevajte take šole, v katerih se bo poučevala slovenska mladina na podlagi svojega jezika, potem se bo šele naš narod slovenski povzpел do tiste stopinje, na kateri se bo lahko meril z najbolj olikanimi in gospodarsko najtrdnjšimi narodi. Posebno se upirajte najodločneje tisti protiavstrijski „šulferajnski“ agitaciji, ki rogovili po slovenskih pokrajinah in izvabi tudi od Slovencev marsikatero krono v svoje Slovencev sovražno namene, a tembolj podpirajte Ciril in Metodovo družbo, edini vseslovenski zavod, ki si je stavil vzvišeno nalogo, da iztrga slovensko deco iz krempljev nemškega nasilstva.

Koroške novice.

Občni zbor, ki ga je priredilo naše delavsko društvo prošlo nedeljo v prostorih Cavnikove gostilne, se je prav dobro ponesel. Posebno nam je ugajala lepa udeležba z dežele. Dasiravno so bile na sporedu le društvene stvari, brez zabave, vendar je prihitelo dokaj Slovencev iz okolice, da prisostvujejo društvenemu zborovanju, in upamo, da ne brez koristi. Na sporedu je bila izprememba društvenih pravil. Živahna, tuptam celo burna razprava je trajala nad dve uri in pravila so se razun društvenega naslova izpremenila tako, da so lahko vsakemu sličnemu ali enakemu društvu za vzor. Kot najvažnejšo točko naj omenimo, da se je z novimi pravili razširil delokrog društva tudi na slovensko zemljo. Stvar se je sprejela načelno, ali vse podrobnejše se predloži še le prihodnjemu občenemu zboru v pretres. Udnina podpornim članom se je znižala na 2 K 40 vin. in dala se je tudi podpornim, ustanovnim in častnim članom aktivna in pasivna volilna pravica, katere dosedaj niso imeli. Pravila so od začetka do konca popravljena, popolnjena ali izpremenjena in nadejamo se, da bo s tem omogočen pristop marsikateremu celovškemu in okoliškemu Slovincu, kateri dosedaj ni bil član društva. Posebno pa poudarjamo, da bi med takimi imenovanim razumništvom, pa bilo kakoršnokoli, pač ne smelo biti niti enega, ki ne bi bil podporni član društva. Tukaj pokažite svojo narodnost! Teh par vinarjev, ki se plačajo v društvene svrhe, pač več zaleže, nego vedno polna usta narodnosti in vedno zaprt žep. Prava narodnost se pač kaže v delu in požrtvovalnosti, ne pa samo v besedah. Tako naj bi bilo povsod, posebno pa želimo, da bi bilo tako napram našemu prepotrebemu delavskemu društvu.

„Miklavžev večer“ prirede celovski Slovenci v nedeljo, dne 11. decembra. Kakor čujemo, bo ta večer nudil udeležencem zabavo, kakoršne tako kmalu še ni bilo v Celovcu. Kolikor smo mogli doznati, bo razun enodejanske igre na sporedu tudi petje mešanega kvarteta in moškega zbora ter tamburanje. Poleg tega pa še marsikaj drugega zabavnega. Vstopnina bo nizka. Pripomnimo pa že danes, da bodo vstopnice kolekovane z narodnim kolekom družbe sv. Cirila in Metoda, da bo torej vsaka po 2 vinarja dražja, vsled česar opozarjamo občinstvo nato, da bo imel vsakdo pripravljeno ta „večji“ znesek. Vsekako pa se blagajničar ne bo branil preplačil, kajti preostanek je določen za družbo sv. Cirila in Metoda. Nadejamo se, da bo prihitelo ta večer toliko narodnega občinstva v našo sredo, da bomo lahko zadovoljni v vsakem oziru. Natančnejše podatke priobčimo ob priliki. Vstop bode dovoljen edino le proti izkazu vabil.

Kako ga je spekle, namreč onega možička, ki je v zadnjem „Kärntner Wochenblattu“ povzdignil svojo „mogočno štimeco“ proti gosposvetškemu kanoniku g. Kukački, češ, da je le-ta dal tiskati za župnijo Poreče na Gori dvojezične pismene ovitke. Glej, glej, kdo bi si mislil, da mora gosp. kanonik za kaj takega vprašati dovoljenja možička, ki preti tako-le: „Naj bi se le poskusilo učiteljski šematizem tako urediti, kakor je urejen duhovniški šematizem (s pristavljenimi slovenskimi krajevnimi imeni)!“ Torej vemo, odkod piha ta velenemški vetrček. No, no, ti dopisunski pritlikavček, le tablico in abc v roke in ne brigaj se za slovenske ovitke, kajti da bi se na tebe oziralo v takih zadevah, si veliko premajhen!

Politični noreci ali pa duševni reveži. Da naši koroški Vele- in Vsenemci niso ravno s preveč veliko žlico zajemali pameti, o tem je pač trdno prepričan vsak resno misleč človek, ali za toliko pametne smo jih pa vendarle še smatrali, da nismo pričakovali, da bodo svojo globoko nevednost, svojo brezprimerno duševno revščino, ali morda boljše — svojo politično budalost na tako pritlikavski način začeli prodajati svojim vernim kozličkom, kakor se je to zgodilo v predzadnjem „Kärnt. Wochenblattu“. Tu se spravi neka taka vsenemška

politična reva na državni zbor ter kvasi in kvasi nekaj, kar v resnici nima niti glave, niti repa. Krohotali smo se, da se je vse treslo v nas, ko smo čitali zaključek te „velepolitične“ razprave. Čujte, kaj piše. Gre se namreč za premestitev italijanske pravoslovne fakultete iz Inomosta v Trst ali Gorico. Tu pravi ta velenemški zmešanec: „Žalibog se še vedno dobe nemški politiki (pisec članka se namreč smatra „tudi“ za politika) in časniki, ki hočejo izročiti Trst ali Gorico v ta namen. „Nemško do jadranskega morja“, kriče ti junaki, ali izročiti Trst ali Gorico se jim ne zdi nič preveč. Mi (!! Kako oblastno!) nimamo vzroka izročiti niti ped nemške zemlje, in je torej zločin izročiti v ta namen Gorico! Lahom ne pristojna v Avstriji vseučilišče. Sramotno je, ponujati jim kaj, in to tem sramotnejše, ker se stem utruje zahteva Jugoslovanov po vseučilišču, ki so po številu mnogo močnejši od Italijanov!“ — Tako „Wochenblatt“. In sedaj naj pameten človek bere to kolobocijo in ne misli zraven, da je tisti, ki je to pisal, ako ne popolnoma, pa vendar na polovico znorel. Trst in Gorica — nemška zemlja, posebno pa Gorica, kjer na prstih dveh rok lahko našteješ vse Nemce! Človek, ki je pisal to velikansko oslarijo, je pač zrel za norišnico in le obžalovati moramo ono občinstvo, ki to bere in tudi verjame. Ti naši ljubi „Wochenblattovi“ Nemci morajo pač imeti železne želodce in kamnite možgane, da jih kaj takega ne spravi v bolnišnico. Reveži, iz dna srca jih pomilujemo.

Taki so Nemci. Gornje-avstrijski deželni zbor je prosila „südmarka“ za letno podporo. Konservativna večina deželnega zbora je dokazala, da „südmarka“ prav nič ne potrebuje podpore, ker ima toliko denarja, da je lansko leto posodila „Grazer Tagblatt-u“ 14.000 K. Razun tega se je snela pri nekem zborovanju „südmärke“ cesarjeva podoba, na njeno mesto pa sta se obesili podobe nemškega cesarja in Bismarka. Prošnja je bila odklonjena, akoravno so nemški nacijonalci obetali, da se kaj enakega ne zgodi več, ako se podpora dovoli. Torej ako se avstrijske Nemce plača, hočejo biti tudi Avstrijci. Denar jim je še ljubiši nego Bismark. In ti koroški slovenski kmet še vedno zaupaš tej bandi, ki proda za nekaj kron celo svojega boga Bismarka! Ali boš res tako dolgo čakal, da bodo tudi tebe zabarantali?

Glasilo c. kr. kmetijske družbe za Koroško. — Kar je prav, je prav, ali oni gospodje deželni poslanci, ki so se v letošnjem deželnozbornem zasedanju spravili nad takimenovane „Landwirtschaftliche Mitteilungen“, so vse premalo povedali, kajti odkritosrčno rečeno, ta list nikakor ne odgovarja zahtevam lista, ki naj bi bil našemu kmetovalcu vodnik pri njegovem kmetovanju. Prva in glavna naloga kmetijskega lista je vendar, da v poljudni, razumljivi besedi razloži kmetovalcu, kaj mu je storiti v tem ali onem času na polju, v gozdu, pri živini itd., katere pripomočke mora porabiti, katerih slabih navad se mora iznebiti, sploh, kmetijski list mora biti našemu kmetovalcu nekako zrcalo, v katerem vidi vse, kar koristi umnemu kmetovanju, in vse, kar mu škoduje. Kmetijski list mora biti kmetu veden svetovalec ob vsaki priliki. Ali kaj pa „Landw. Mitteilungen“? List je namenjen koroškemu kmetovalcu obeh narodnosti, ali tretjina koroških kmetovalcev nima toliko pravice, da bi bila v listu kaka slovenska besedica. Ako je c. kr. kmetijska družba v resnici tako nepristranska, kakoršno se dela, zakaj tega ne pokaže v svojem glasilu? Zakaj pa tako dosledno prezira ves slovenski del dežele? Zakaj se potem pritožuje, da se kmetje ne zanimajo ravno preveč zanjo. To je res lahko umljivo, saj naš kmet, naš slovenski kmet ne razume te kmetijske družbe niti njenega glasila. Družba ima slovenščine zmožne ljudi, ali Slovenec naj se le davi z njeno c. kr. nemščino, ali ima potem kaj koristi ali pa nič. In sploh te „Landw. Mitteilungen“! Uvodni članek — novi poljedelski minister; dalje slavospev deželnemu zboru za njegovo „naklonjenost poljedelstvu“; „iz prakse“, članek, katerega morda razume pisatelj

vališča. Upati je pač, da si bodo slike omislile tudi naše šole in narodna društva ter s tem preprečile že tolikrat dognano očitjanje, da najde dobra stvar doma priznanje še le, ko je bila že povsod priznana in odlikovana.

Dopisi.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Naše novo pokopališče.) Pomenljivo cerkveno slavnost smo v nedeljo dné 30. vinotoka t. l. tukaj obhajali, kakoršna se morda le enkrat v vsakemu stoletju obhaja, namreč blagoslovljenje novega našega župnega pokopališča. Ker šteje naša župnija 1800 duš, dosedanje naše pokopališče že zdavnaj ni več zado- stovalo.

Kakor stari kmetje pripovedujejo, se je že skozi 50 let govorilo, da se bo tukaj napravilo novo pokopališče. Z odlokom dné 26. vinotoka 1890 je pa c. kr. deželna vlada mestni občini velikovski, v katero naša župnija večinoma spada, naročila, da naj tekem treh let reši šentrupertsko pokopališko vprašanje. Ali radi pomanjkanja sredstev je ostalo to vprašanje tudi nadalje nerešeno. Z dopisom dné 6. rožnika 1903 se je pa tukajšnje c. kr. okrajno glavarstvo v ozirom na to, ker je tukajšnje pokopališče cerkveno, obrnilo na tukajšnje cerkveno pred- stojništvo s prošnjo, naj pomaga rešiti to vpra- šanje. Tozadevna pogajanja so trajala celih deset mesecev in so imela ta vsestransko povoljni uspeh, da se je smelo novo pokopališče napraviti pri tu- kajšnji župni cerkvi.

V letošnji spomladi smo se takoj lotili izvr- ševanja dela, katero je trajalo do konca meseca vinotoka t. l. Da se je moglo novo pokopališče sploh napraviti, treba je bilo kupiti Štefelnovo kočo in preložiti mestni vodovod, ki je vodil iz Mrzle- vode ravno skozi one parcele, katere so bile za novo pokopališče namenjene. Za Štefelnovo kočo, katera se je obenem s hlevom in skednjem potem podrla, smo dali 3800 kron, prelaganje mestnega vodovoda, katero je mestna občina blagohotno do- volila, je pa stalo 1140 kron. Napravili smo okrog novega pokopališča celo kamneno ograjo, ki je pol- drug meter visoka in jo pokrili z lepimi kamnitimi ploščami. V ta namen je bilo treba navoziti 332 metrov kamna, od katerega so pa naši vrli kmetje 277 metrov celo brezplačno navozili, za kar se jim najpristrčneje zahvaljujemo. Napravili smo tudi lepo mrtvašnico, katere poprej nismo imeli in ka- tera je stala 1200 kron, in novo pokopališko ka- pelico, ki je stala 800 kron. Načrte za novo po- kopališče je jako okusno napravil in celo stavbo jako spretno vodil g. c. kr. okrajni nadinženir Jos. Daimer. Zidarsko delo je izvršil tukajšnji zidarski mojster Val. Stanič, ki pa konca zidanja ni več dočkal. Tesarsko delo je napravil tesarski moj- ster Müller, mizarsko Volavčnik, ključavničarsko Eichberg, pleskarsko Videc, vsi v Velikovcu, ka- pelico je prav lepo slikal znani kmetski slikar Me- dard Skuk iz Podapa pri Dobrlivasi. Končno smo celo pokopališče planirali, tako da je popolnoma ravno, in napravili lepe poti. Novo pokopališče meri 2200 kvadratnih metrov, k temu smo z dovolje- njem c. kr. okr. glavarstva priklopili eno tretjino starega pokopališča, oni del namreč, v katerem se nahajajo družinski grobi naših kmetov, tako da meri zdaj celo pokopališče okroglo 3000 kvadratnih metrov, kar bo zadostovalo za nepregledno vrsto let. Vse drugo dosedanje okrog cerkve ležeče po- kopališče se opusti, grobovi sicer ostanejo, dokler jih bo kdo okinčal, samo pokopavati se zdaj tam ne sme več. Za grobišča, ki se nahajajo ob stenah novega pokopališča, bo treba nekoliko plačevati, grobi v sredi pokopališča so pa za splošno rabo. Stroški napravljanja novega pokopališča iznašajo ne- kolike nad 13.000 kron.

Blagoslovljenje novega pokopališča vršilo se je dné 30. oktobra t. l. ob obilni udeležbi faranov, mestjanov in iz okolice jako slovesno. Cerkevne obrede je opravil g. Anton Trobeš, prošt tinjski in prošt našega kolegijatnega kapitelja, ob asistenci g. dekana Čemer-ja in peterih drugih duhovnov, slavnostno pridigo je govoril g. tinjski provizor Poljanec, h koncu so pa č. šolske sestre jako krasno zapele žalostinko „Nad zvezdami“. Splošna je bila hvala k slavnosti došle množice o krasoti in lepi uredbi novega pokopališča. Končno izre- kamo še vsem, ki so pripomogli, da se je slavnost tako slovesno izvršila, sosebno č. duhovščini kakor tudi šentrupertskim dekletom, ki so spletle vence za okinčanje cerkve in pokopališča, najpristrčnejšo zahvalo.

Od nekod. Dragi gospod urednik! Sicer imam malo časa, a vendar ne morem drugače, moram prijeto za peró in Vam sporočiti nekaj, o čemer vem, da še ne veste, kajti tupatam je Barigelje celo bolj „kunšten“, kakor Vi sami. Glejte stvar je takšna. Lani pridem v Ukve. Ljudstvo je bilo zelo žalostno zaradi povodnji, ki mu je vzela skoraj vse premoženje, a vendar je bilo videti tudi veselih obrazov, kajti povodenj je odnesla iz Ukev nekoga,

kateri je bil ljudem še manj priljubljen, kakor pa povodenj sama, namreč učitelja Kovača. In glejte, sedaj izvem, da pride ta Kovač nazaj v Ukve.

Okrajni šolski svet v Beljaku je naznanil kraj- nemu šolskemu svetu v Ukvah dné 14. sept. t. l., da pride nadučitelj Kovač nazaj v Ukve. Ker se je pa ta Kovač ljudstvu v Ukvah zelo malo pri- ljubil in je bilo še marsikaj drugega vmes, je krajni šolski svet v svoji seji dné 19. sept. t. l. sklenil sledeče: „Iz predležečih računov za l. 1901/2, pri- dejanega prepisa zapisnika in obvestila c. kr. gozd- nega oskrbnništva na Trbižu z dné 18. aprila 1904, št. 342, je razvidno, kakor da bi bil Josip Kovač, sedaj nadučitelj v Ledenicah, od tukajšnjega krajnega sveta mu poverjeno svôto de- narja poneveril. Iz tega vzroka se prote- stira proti njegovemu zopetnemu na- meščanju v Ukvah.“ — Torej Ukovljani ne marajo Kovača, ker je baje neki denar izginil.

Kovač je namreč prosil c. kr. gozdarsko oblast v Gorici, da bi mu popustila dolg 102 K za drva, ki so se porabila v letih 1901/2 za šolo v Ukvah. Razun teh 102 K pa je dolgoval Kovač še 21 K 20 vin. iz l. 1892., katerih gozdarsko oskrbnništvo v Trbižu do 18. aprila 1904 ni moglo iztirjati in jih menda tudi še ni. Odlok v tej zadevi je dobil krajni šolski svet, ne pa nadučitelj Kovač. Krajni šolski svet je sklical sejo in sestavil zapisnik z dné 28. aprila 1904, v katerem bivši načelnik Valentin Kraker izjavlja, da je drva za l. 1901/2 zaračunal, denar od občine sprejel in ga izročil nadučitelju Kovaču kot svojemu tajniku, da ga pošlje na pri- stojno mesto. Da se je svôta zaračunala, je raz- vidno iz računov krajnega šolskega sveta za leto 1901 in 1902. — In res sem našel v računu za l. 1901 svôto 64 K 80 vin. za drugi razred in 32 K 20 vin. za 1. razred in še zraven — zaradi hude zime — za 6 K 20 vin. drv zaračunjenih, torej skupaj drv za 103 K 20 vin. Denar za ta drva je dobil nadučitelj Kovač, kakor pravi za- pisnik z dné 28. aprila t. l., a vendar je prosil c. kr. gozdarsko oblast, da naj mu popusti to svôto. Kam je pa potem ta denar izginil, kajti dopis gozd- nega oskrbnništva na Trbižu z dné 18. aprila t. l. pravi, da je Kovač to svôto še dolžan. Jaz, Barigelje, je nisem vzel, odnesel jo je najbrž tisti, ki jo je dobil, pa je ni izplačal. Kdo jo je dobil? Po zgornjem zapisniku: nadučitelj Kovač. Kdo jo torej še ima? Hm, Barigelje ne!

Ko premišljujem te stvari, se mi pač zdi, da je imel krajni šolski svet v Ukvah popolnoma prav, ko je protestiral proti nameščanju nadučitelja Ko- vača na tamkajšnji šoli. Jaz bi bil tudi protestiral, posebno, ker pravi krajni šolski svet, da je nad- učitelj nepotreben, ker se otroci boljše učé pod učiteljem Schusterjem nego pod nadučiteljem Kovačem. Zdi se mi pa jako čudno, da deželni šolski svet ne vzame te stvari v pretres, ali pa morda želi, da bi Kovač sedaj kako na tihem popravil svoje prejšnje grehe. Kovač je namreč tudi prosil, da bi mu deželni zbor povrnil škodo, ki jo je imel vsled povodnji pri svojem pohoštvu, kar mu pa de- želni zbor ni storil. — Aha, sedaj se mi odpira. One 102 K je tudi povodenj odnesla! Tako bo!

Barigelje.

Kupujte národní kolek!

Gospodarske stvari.

Kako si je pomagati pri pomanjkanju krme?

9. Divji kostanj je razdrobiti in primešati za goveda med razanico, ali ga je pomešati med po- parjeno krmo. Kjer imajo mnogo divjega kostanja, tam je na to paziti, da ga ne dobi odrastlo govedo več, kakor 3 do 4 kilogr. na dan.

10. V slabih letinah se krmi s pridom tudi bukovo, hrastovo in jelševo perje.

11. Pleve, luskiné sočivja je popariti (zadnje tudi skuhati), ter jih pokrniti. Pleve so tečnejše in izdatnejše od dotične slame.

12. Smrekovo in hojkovo žaganje je tako tečno, kakor srednje vrste slama. Žaganje morete dajati konjem med oves pomešano namesto reza- nice (rezanja). Poparjena ter z otrobi, repo in re- zanico pomešana žagovina pa ugaja govedu, ovci in kozi. Žaganje je treba pred krmiljenjem presejati, da se odstranijo večji leseni koščki in prah.

13. Živino pasite tudi v pozni jeseni prav do snega, da štedite suho klajo. Sevêda je ne smete pasti zjutraj po zmrznjeni travi, ampak okolu poldne, ko mraz izgine in ko se trava osuši.

14. Med pitno vodo ne devajte otrobov in druge tečne klaje, ker voda ne ostane dolgo v želodcu, torej se vodi primešana tečna klaja le slabo izkoristi. Bolje je primešavati krepilno krmo med poparjeno rezanico.

15. Živini dajte večkrat po nekoliko soli. To je posebno tedaj potrebno, kedar dobiva slabo, trdo

in malo tečno klajo, kakor je letos radi pomanj- kanja dobre in tečne krme. Sol pomaga namreč želodcu, da slabo in trdo klajo bolj prekuha in bolj izkoristi. Tudi fosforovo-kislo (klajno) apno je ravno letos pri slabem krmivu za živali nepre- cenljive vrednosti. Tako imenovanih „redilnih šup za živino“ pa ne kupujte. Ta šupa, ki se je dá dnevno živinčetu le par žlic, ne more prav nič re- diti, ker od dveh žlic praška se živinče ne more rediti, pa makari da je ta prašek tudi najtečnejši, kar se pa o redilni šupi ne more trditi. Redilna šupa je desetkrat in še večkrat predraga in za- torej je prodaja tega, sicer neškodljivega praška, navadno — sleparstvo.

Kateremu živinorejcu ne bi bilo z gornjimi navodili dovolj pomagano, za tistega ne vem dru- gega sredstva, kakor to-le: Klaje dokupiti, ali pa nekaj glav živine prodati. Fr. Podoborski.

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

NAZNANILA.

Kovačnica se dá v najem z orodjem vred. Za najemnino se more naučiti lastnikovega sina. Več pové Jože Koban, p. d. Sušnik v Hadančah, pošta Poreče (Pörschach) na Koroškem.

Izvrsten okus kave dosežete s primešanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorok dragovoljno.
Poštna 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastojni pošiljani mesečnik.

Vydrova továrna žitne kave Praga-VIII.

Posestvo

v Brezju pri Rožeku, v obsegu 9 oral gozda, travnikov in njiv, je s poljedelskim orodjem vred po ceni na prodaj. Vpraša naj se pri Ivanu Čeečku, črevljarju v Rožeku na Koroškem.

Slovenska gospodinja!

Zavedaj se svojega rodu ter zahtevaj vselej in povsod ci- korijo Cirilovo, torej slovensko, katera je najbolja in v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofjski ordinarijat vč. duhovščini za nakup pri kmetijskem dru- štvu (zadrugi) v Vipavi zato, ker je pod strogiu nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Raz- pošilja se od 56 litrov naprej. Starega vina ni- mamo več na razpolaganje. Napravili pa smo no- vega veliko možno izvrstne kvalitete: belo po 40, 45 in 50 kron za 100 litrov, rdeče pa od 30 do 40 kron za 100 litrov **loko kolodvor Po- stojna.** — Vino je jako milega okusa, ker je na- pravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, kakor kraljevina po 50 K, pinela po 55 K, beli burgundec in laški riz- ling po 60 K ter stara buteljska vina, renski riz- ling in beli burgundec.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se vljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pis- menih zavrtkov itd. po najnižjih cenah.

Naturni brinjevec,
enolitersko steklenico po 2 kroni 50
vinarjev razpošilja France Pustotnik, žganje-
kuhar in posestnik v Blagovici, pošta Luko-
vica na Kranjskem.

Na znanje!

P. n. kmetje se v njih lastni prid pro-
sijo, naj potrebno usnje za jesen kupijo samo
v trgovini z usnjem: **Adolf Mechur** (prej Jakob
Petschovnik), Celovec, novi trg 4.

Zagotavljam najcenejšo postrežbo s spoštovanjem

Adolf Mechur

trgovina z usnjem, Novi trg št. 4. v Celovcu

BRADY jeve Marijacejske prej M želodčne kapljice

zaradi svojega poživiljajočega in krepa-
jočega učinka na prebavne telesne dele se
obče priporočajo, kadar se nima teka pri jedi,
pri slabem prebavljanju in drugih
želodčnih boleznih.

Zahtevajte v lekarnah izrecno le

Brady-jeve želodčne kapljice.

C. Brady, lekarna pri ogrskem kralju,
Dunaj, Fleischmarkt 1.

Naznanjam vljudno, da je
ravnomer izšel moj

novi veliki cenik,

ki obsega čez 600 podob in ka-
terega razpošiljam **zastonj**
in **poštine prosto.**
Ker razpošiljam svoje blago
po celem svetu, je to dokaz,
da je isto res fino, da so
cene nizke in postrežba po-
štena. Naj se zatorej vsak
zanesljivo obrne do moje
trdke.

Z velespoštovanjem

H. Suttner

urar in zalagatelj c. kr. avstrijskih uradnikov
v Kranju.

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXXVI. c. kr. državna loterija

za zasebne dobrodelne namene tuistranske državne polovice.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno
dovoljena — ima 18.435 dobitkov v gotovini v skupnem
znesku 512.980 kron.

Glavni dobitnik je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo c. kr. loterijski dohodki.

Žrebanje je nepreklicno dne 15. decembra 1904. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Du-
naju III., Vordere Zollamtsgasse 7, v loterijskih nabiralnicah,
tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških
uradih, v menjalnicah itd. Načrti za žrebanje za kupovalce
srečk zastonj.

Srečke se dopošiljajo poštine prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.

Oddelek za državne loterije.

Lovske puške

vseh sestav, priznano
delo prve vrste, z naj-
boljšim strelnim učin-
kom, priporočja

Peter Wernig

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Vsled selitve se prodaja

ново zidana, vili podobna hiša,

10 let davka prosta, 1 oral zemlje, lep vrt, sadno
drevje, vodnjak, drvarnica, hlev, blizu mesta in
železnice na prijetnem kraju z lepim razgledom,
posebno primerno za vpokojence ali rokodelce na
Spodnjem Štajarskem. Več pove uredništvo „Mira“
v Celovcu.

„Hôtel Balkan“ — Trst

Piazza della Caserma (Národní dom)

3 minute od južnega kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremljenimi sobami.

Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarna

za goste hôtela posebna restavracija v I. nadstropju.

Električna razsvetljava.

Dvigalo.

Shajališče tujcev.

Kopališče.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka
se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter
ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri že-
lodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo nadoho,
bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva.
Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo

izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezeh ter koliko in ščipanje v že-
iodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni
na maternici in madronu ter ne bi smele radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo:
Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotnica se ne pošilja. — **Cena je nasled-**

nja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:
1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K,
4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznalnih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki
so s posebnim vsehkom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur,
kr. nadlogar; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360.

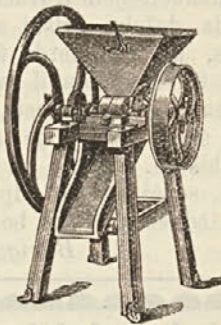
Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Proti pomanjkljaju klaje!

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko
in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za
robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne
peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in
parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za
koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo,
mlatilnice, gepeljne, železne plugje, valjarje, brane. — Najboljši sejalni stroji „AGRI-
KOLA“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na
sadnem drevju in peronosperpe izdeluje in pošilja v najnovjši, priznani izvrstni sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par,

na Dunaju, II./1., Taborstrasse 71.

Ilustrovani ceniki zastonj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno.
Kdor hoče dobiti zares **zajamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi
dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Dobiva se povsod!**

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 1.000.000.

Kolodvorska cesta št. 27.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunal-
nih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Zamenjava in eskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjžice proti ugod-
nim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge
do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.